

de
RAADSHEER

Een uitgave van de Vereniging Raadsherenbuurt, Leiden
35e jaargang, nummer 1, maart 2013

Linea Verde	Groenbehoud	Yoga in het groen	Ontgroenen
6	7	11	16

Van de redactie

Zo GROEN als gras is deze voorjaars-Raadsheer. De kleur van het voorjaar, ontlukende blaadjes, schichten van bolbloemen, fluitekruid. Van de groene specht, de groenling, de halsbandparkiet. Van rijden op een groene golf, het groene licht krijgen. En, zonder politieke kleur te willen bekennen, de kleur van Groen Links, Die Grünen, Linea Verde.

Nee, uw redacteurs zijn geen groentjes meer. Ze laten allemaal hun groene vingers zien. Net zoals veel andere buurtgenoten ons een kijkje gunnen in hun (volks)tuin, werk, passie, keuken en energiegebruik. En dat alles zo mogelijk geheel conform het Groene Boekje.

Als u dit leest, is de wisseling binnen het verenigingsbestuur een feit. De samenwerking met de afgetreden voorzitter was uitstekend en we twijfelen er niet aan, dat dat onder de nieuwe voorzit(s)ter zo zal blijven. Fijn, dat er altijd weer vrijwilligers opstaan om die taken te verrichten die nodig zijn om een buurt als de onze levend en betrokken te houden.

In de familieberichten moeten wij helaas een overlijden melden. Maar daar staat een nieuwe buurtgenote tegenover. Overigens weet de redactie best veel, maar niet alles. Meld ons alstublieft (komende) wijzigingen in de buurt. Gaat u binnenkort verhuizen? Weet u al, wie er in uw huis gaat komen? Is er bij u of bij u in de buurt een babytje geboren? Of iemand ernstig ziek, naar een hospice of overleden? Die berichten mogen nooit ontbreken in de krant die ons allen beoogt en probeert te verbinden.

Voor het zomernummer is het thema VRIJ. Zomervakantie, pensioen, buiten spelen, de vrijheid waarin wij in dit land mogen leven qua godsdienst en meningsuiting, vrije uitloopeieren, de Vrijmetselarij, er is geen onderwerp zo wijds als vrij zijn en je vrij voelen.

Ik voel me nu al vrij om de lezer te tutoyeren. Voel je vrij om alle buurtgenoten mee te laten genieten van jouw eigen idee over het nieuwe thema. Stuur je bijdrage voor 15 mei 2013 naar:
redactieraadsheer@hotmail.nl

Rest mij, u allen een mooi Paasfeest toe te wensen en een heerlijk groen voorjaar.

Janny van Nieuwkoop

»DE RAADHEER« in kleur?

Op papier is het helaas nog niet zo ver. Maar wist u:

- dat u *alle foto's en illustraties in kleur* kunt zien op de buurtwebsite: www.raadsherenbuurt.nl?
- dat u in de online Raadsheer ook kunt doorklikken *via hyperlinks naar websites en mailadressen*?
- dat u zich bij webmasterraadsherenbuurt@live.nl kunt aanmelden voor buurtmail waardoor u automatisch op de hoogte wordt gehouden?

Inhoud

VAN HET BESTUUR

3 De vereniging, het bestuur, de leden, de activiteiten

BUURTNIEUWS

- 3 Oud Papier Actie
- 4 Kettinginterview met Judith Verbij
- 5 ?? Ik zie, ik zie... ??
- 5 **Familieberichten**
- 8 Wist U dat...

THEMA: GROEN

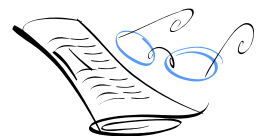
- 6 Linea Verde: buurtcolumnist
- 7 Groenbehoud en Volkspark De Leidse Hout
- 9 Hoe groen is mijn volkstuin
- 11 Yoga in het groen
- 12 Vegetarische pompoensoep
- 12 Een mooi stukje Leiden
- 13 Elk seizoen ander groen
- 14 Groen beleggen
- 15 Singelpark Leiden
- 16 Ontgroenen
- 17 Een (bijna) warme douche
- 18 Modderworstelen
- 19 Eigen groene vingers

~~BUURTGENOTEN~~

- 5 **Familieberichten**

COLOFON

- 22 »De RAADSHEER« – Redactie / Bestuur / Website / Minibuurtgids

Van het bestuur

Minke Holleman

Goede tijden, nieuwe tijden

Een nieuwe lente, een nieuw geluid, zo dichte Gorter al. Dat geldt zeker voor de lente van 2013. De oogst van de eerste zes weken van dit jaar: een nieuwe paus voor de katholieke kerk, een nieuwe koning voor het vaderland, een nieuwe rector magnificus voor de Universiteit Leiden en een nieuwe voorzitter voor de buurtvereniging!

Tijd voor een nieuwe generatie, zoals Koningin Beatrix zei. Op de dag dat ik dit tik, maandag 11 februari, maakt de 85-jarige paus zijn aftreden bekend – voor het laatst trad een paus af in 1415 of zo. Ben benieuwd hoe jong zijn opvolger zal zijn.... Willem-Alexander is maar zes jaar jonger dan ik, het voelt toch een beetje als een generatiegenoot op de troon – in het jaar dat 200 jaar Koninkrijk wordt gevierd. Vandaag was ook de eerste werkdag voor mijn nieuwe baas, Carel Stolker (58), die op de 438^e verjaardag van de Universiteit Leiden de nieuwe rector werd. En tijdens de buurtvergadering op 11 maart heeft Jurgen van der Velden het voorzitterschap van onze buurtvereniging overdragen aan zijn – als ik dit tik nog beoogd – opvolger, Dorien Gruppelaar.

Wat verandert er door deze ‘troonswisselingen’? Wordt de kerk progressiever? Het koningschap moderner? De universiteit meer online? De buurtvereniging anders?

Voor de eerste drie genoemde zaken moeten we maar afwachten wat de nieuwe ‘bazen’ brengen, maar de buurtvereniging is van ons allemaal! Daar behouden we al het goede, met veel dank aan Jurgen voor zijn vrolijke en enthousiaste voorzitterschap – onder zijn leiding is de afgelopen jaren veel moois gebeurd in de buurt.

We veranderen straks natuurlijk wel één ding: we vieren ook in onze buurt in 2013 voor het laatst Koninginnedag op 30 april, vanaf 2014 wordt dat Koningsdag op 27 april. En verder? We blijven leuke dingen organiseren, zodat buurtgenoten elkaar kunnen treffen en (beter) kunnen leren kennen. We houden een buurtkrant, die, zoals ook weer in dit exemplaar, u een leuk beeld geeft van wat en wie er leeft in onze wijk. En we hebben – eindelijk – een nieuwe website, waarop we het actuele nieuws over de buurt kunnen melden.

En nieuwe dingen? Op een dag een facebook-groep? Of een LinkedIn-groep? Gezamenlijke inkoop van zonnepanelen? Een sporttoernooi? Een picknick in de Leidse Hout? Als u ideeën heeft voor de buurt en suggesties voor het bestuur van de buurtvereniging, horen we die graag!

30 april Koninginnedag borrel met vrijmarkt vanaf 16 uur op het Rozenpleintje, Johan de Wittstraat. Meer info op de website www.raadsherenbuurt.nl en via buurtmail.

Nog geen buurtmail? Geef u op door een mailtje naar webmasterraadsherenbuurt@live.nl en u ontvangt belangrijk buurt-nieuws voortaan ook per mail.

Oud Papier Actie (OPA)

Plaatsen			Ophalen		
donderdag	4 april	2013	maandag	8 april	2013
donderdag	2 mei	2013	maandag	6 mei	2013
donderdag	6 juni	2013	maandag	10 juni	2013
donderdag	4 juli	2013	maandag	8 juli	2013
augustus	Geen OPA		augustus	Geen OPA	

KETTINGINTERVIEW

Judith Verbij, Johan de Wittstraat 47

- 1. Wanneer en waarom ben je in de Raads-herenbuurt komen wonen ?**
1996, mooie groene buurt en dichtbij veel voorzieningen.
- 2. Wat is het mooiste originele detail in je huis ?**
De binnendeuren.
- 3. Wat is je favoriete buurtactiviteit ?**
Koninginnedag.
- 4. Als de Raadsheerenbuurt € 50.000 zou krijgen om de buurt te verbeteren of te verfraaien, hoe zou jij dat dan doen ?**
Retro straatlantaarns neerzetten net zoals er eerst in deze buurt stonden!
- 5. Hoe ga je naar je werk en hoe lang doe je daar over ?**
Met de fiets: 10 minuten.
- 6. Wanneer en hoe heb je voor het laatst gebruik gemaakt van wat Leiden aan cultuur te bieden heeft ?**
Vorige week naar het theater geweest (dat was eind februari, red.).
- 7. Welke krant lees je, op welk moment van de dag en hoe lang doe je daar over ?**
Volkskrant en die lees ik 's ochtends vroeg.
- 8. Wat komt spontaan bij je op als je het thema van deze Raadsheer leest ?**
Onze buurt en belangrijk voor mij.
- 9. Welke vraag zou je zelf willen stellen ? En natuurlijk willen we ook je antwoord graag vernemen.**
Hoe vaak kom je in de Leidse Hout? Ik fiets iedere ochtend door de Leidse Hout, maar lopend kom ik er te weinig.
- 10. Wie mag de volgende vragenlijst beantwoorden en waarom heb je haar / hem gekozen ?**
Barbra Verbij, dat is mijn zus, zij woont ook in deze buurt.

? ? Ik zie, ik zie... ? ?

De oplossing van het vorige zoekplaatje is het transformatorhuisje in de Leidse Hout, op de Hoek van de Van Slingelandtlaan en de Warmonderweg. Gelukkig zijn er meer lezers met oog voor detail, want de (enige) oplossing kwam van Martijn en Laura Damman, Johan de Wittstraat 6. Moeder Mirjam fotografeerde de jongelui op locatie. Zij mogen hun prijs ophalen bij Wout Bergers Sport aan de Rijnsburgerweg, die ook dit jaar weer 4x een prijs beschikbaar stelt voor de (eerste) juiste oplossing van Jeroen Hiemstra's zoekfoto.

Het nieuwe zoekplaatje moet ondanks het sneeuwdek niet al te moeilijk zijn. Inzenders moeten de locatie en het object zelf goed benoemen. Succes!

Stuur de oplossing uiterlijk 15 mei 2013 naar redactieraadsheer@hotmail.nl

Familieberichten

[Redacted text block]

[Redacted text block]

LINEA VERDE

Nico Koek, buurtcolumnist

Kijkt u wel eens naar Rai Uno, de Italiaanse zender die tot vreugde van veel Italië-liefhebbers op ons kabelnet te vinden is? Ik wél, en dan is *Linea Verde* ('de Groene Lijn') een van mijn favoriete programma's. De zondagochtend begint bij de Rai op gewijde wijze met het programma *A Sua Immagine*, waarin een Heilige Mis en vaak ook de paus in beeld komen. Om één uur begint *Linea Verde*. De Groene Lijn is volgens de officiële aankondiging van de Rai gewijd aan *agricultura* (landbouw), *allevamento* (het fokken van dieren), *ambiente* (leefomgeving), *enogastronomia* (lastig letterlijk te vertalen: gastronomie met wijn erbij) en *turismo*. Elke week dalen de presentatoren in een helikopter neer in een stad of dorp en doen dan op welluidende wijze uit de doeken wat daar allemaal te zien, te eten en te drinken is.

De presentatie is in handen van de uitbundige, blonde Eleonora Daniele, in het bezit van het karakteristieke hese stemgeluid van Italiaanse TV-sterren, en de donkere, wat meer bedachtzaam klinkende, Fabrizio Gatta. Enkele weken geleden bezochten zij Frosinone in Midden Italië. De volgende typerende onderwerpen kwamen aan de orde. Eerst in de omgeving een familiebedrijf waar ezels en paarden worden gefokt voor de melkproductie. Er verschenen ook nog drie kamelen in beeld, met hetzelfde doel in de stallen aanwezig. Vervolgens een irrigatiesysteem, bestaande uit een gigantisch waterreservoir en 80 kilometer aan kanaaltjes, dat boerderijen in de omgeving van zuiver water voorziet.

Uiteraard ook een wijngaard, waar de grond en de ranken worden verzorgd volgens oude tradities. Tenslotte was het stadje zelf aan de beurt met de bereiding van de regionale prosciutto (ham), naar oud en natuurlijk geheim recept. Het programma wordt stevast afgesloten met een grote 'cena' (avondmaal) op de Piazza del Comune, waar boeren, bakkers en slaggers de eerder getoonde producten aanbieden en nog snel even de speciale bereiding van dat alles toelichten. Daarna heft men het glas, met een luidkeels 'Brindiamo' van de beide presentatoren: laten we klinken en drinken! De kijkers voor wie dit allemaal te snel gegaan is, kunnen de recepten vinden op een speciale site 'Le Ricette di Eleonora'.

Zou het niet prachtig zijn als het team van *Linea Verde*, liefst per helikopter, zou neerdalen in de Leidse Hout, om onze buurt op zijn groene aspecten te inspecteren? In een

cursusboek Italiaans trof ik termen aan waarmee wij de Italiaanse bezoekers – en natuurlijk de kijkers – kunnen imponeren. Want wij doen aan *riciclaggio* (ricycling), *raccolta differenziata dei rifiuti* (gescheiden inzameling van huisvuil) en *panelli solari* (zonnepanelen). Wij proberen ons autopark keurig aan het zicht te onttrekken door veel groen in de straten. Per fiets en trein gaan wij als *pendolari* naar school of werk. Ik aarzel nog of we de volkstuintjes die enkele buurtbewoners dapper bewerken aan *Linea Verde* moeten tonen. De Italianen zouden de indruk kunnen krijgen dat zij hun eigen voedsel moeten kweken, omdat zij 'al verde' zijn oftewel op zwart zaad zitten.

Over de afsluitende 'grande cena' op het Rozenpleintje moeten we ook nog nadenken. Een kleine, deskundige werkgroep zou zich kunnen buigen over het enogastronomisch aanbod van onze Leidse en Veense streekgerechten. Tenslotte leveren wij elk jaar op 3 oktober het bewijs dat de Raadsherenbuurt over bijzondere culinaire talenten beschikt die moeiteloos een willekeurig Toscaans of Siciliaans dorp naar de kroon steken.

In ieder geval moeten we de Groene Lijn maar vragen om zélf een doosje wijn in te vliegen zodat we met een goede Barolo kunnen klinken en drinken op ons *Quartiere Verde: Brindiamo!*

Linea Verde op weg naar de Raadsherenbuurt

Groenbehoud en Volkspark De Leidse Hout

Marina Weiland – van der Horst, Van Slingelandtlaan 1

Het thema “Groen” van deze Raadsheer is mij uit het hart gegrepen, want met groen, en in het bijzonder groenbehoud, ben ik al vrij lang bezig. Het begon in 2004 met de indiening van een monumentaanvraag voor het gehele volkspark De Leidse Hout. De Leidse Hout is natuurlijk de grootste groene weelde in de buurt als ensemble van wandelpark, Sportpark Leidse Hout en Bospark. Er was toen niet zo veel bekend over volksparken. Wel was er in de stad veel sympathie voor de monumentaanvraag. Later kwamen de onderwerpen 'Volkspark' en 'De Leidse Hout' landelijk in het nieuws door publicaties in het *Tuinjournaal* van de Nederlandse Tuinenstichting (maartnummer 2008) en in het periodiek *Heemschut* van de Bond Heemschut (themanummer Groen Erfgoed augustus 2008).

Mijn bemoeienis met De Leidse Hout leverde ons, mijn man Willem en mij, een zich steeds verder verdiepende belangstelling op voor groen, erfgoed en monumenten, stedenbouw en recreatie, maar ook voor dieren in samenhang met parken. Wij hebben ons huis zelfs 'De Bosmerel' genoemd.

Door deze interesse in groenbehoud heb ik als burger - ik noem het liever inwoner - ook met voorstellen ingesproken op het bestemmingsplan Noordwest. Want wist u dat Leiden/Oegstgeest één van de slechts zes (!) landgoederenzones is in Zuid-Holland? En dat onder andere de gehele Raadsherenbuurt in deze landgoederenzone ligt? Een unieke groenwaardering in de Randstad!

De Leidse Hout zorgde niet alleen voor een verdieping in groengerelateerde onderwerpen, maar ook voor de nodige verrassingen. Om gezondheidsredenen ben ik in oktober 2008 uit het bestuur van de Stichting Leidse Hout Monumentwaardig getreden. Desondanks kreeg ik van de gemeente na de aanwijzing in 2009 een monumentenschildje toegestuurd met een aardige brief erbij. Verder kreeg ik van de Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout op de feestelijke bijeenkomst in 2009, in het bijzijn van de Wethouder van Cultuur Jan-Jaap de Haan en feestredepreker Prof. Dr. Rudi van Maanen, ter ere van de nieuwe status hun erepenning. En plotsklaps stond Jeroen Hiemstra als wijkfotograaf op onze stoep voor een plaatje naar aanleiding van deze monumentaanwijzing. Natuurlijk nam ik hiervoor het monumentenschildje mee (*Raadsheer* oktober

2009). De laatste verrassing in dit kader was de uitnodiging van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) om met vele anderen aanwezig te zijn bij de overhandiging in het Kyocera Stadion aan premier Rutte van het adviesrapport met de merkwaardige titel: *Vertrouwen in burgers*.

Ik ben blij met de mensen die ik heb leren kennen in samenhang met De Leidse Hout en ik ben blij met de interesses die ik eraan heb overgehouden. Maar het meest blij ben ik dat ook in het nieuwe *Bestemmingsplan Leiden Noordwest 2012* in de bijbehorende *Toelichting* (Hoofdstuk 2.2) te lezen is dat het gehele volkspark De Leidse Hout een gemeentelijk monument is.

V.l.n.r.: Huub Frencken, voorzitter Ver. Vrienden van de Leidse Hout, Marina Weiland – van der Horst, Jeroen Brabers, voorzitter St. Leidse Hout Monumentwaardig. Foto Willem Weiland.

Wist U dat?

De niet uit de De Kempenaerstraat weg te denken bloemenman J.P. van der Vijver er na 65 jaar (!) mee gestopt is? “Graag wil ik al mijn klanten bedanken: ik wens u alle goeds”.

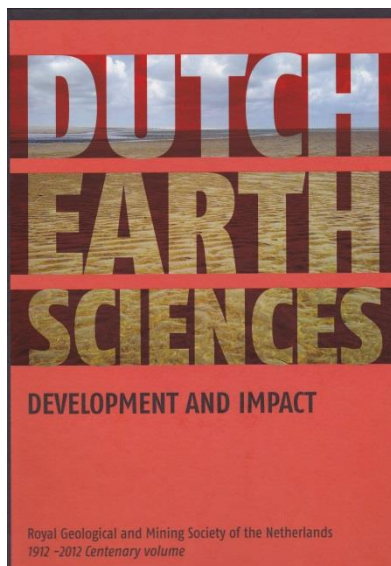
Geoloog Peter Westbroek, Johan de Wittstraat 22, op 26 februari bij de Rijnlandse Boekhandel in Oegstgeest een lezing heeft gegeven over zijn nieuwe boek “De ontdekking van de aarde”, dat uitgebreid werd aangekondigd in deze rubriek in oktober 2012?

Ook dit jaar op zondagmiddag van 14:00-16:00 uur in de Waterlelie weer concerten plaatsvinden? Er wordt gestart op de eerste of tweede Pinksterdag (19 of 20 mei). Nog niet alle ensembles zijn gecontracteerd, maar u kunt rekenen op optredens van o.a. Harmonie Voorschoten, Werkmans Wilskracht, Old Rhin Jazz Band, De Burcht en het Jeugdsymfonieorkest. Voor meer informatie gaat u naar de site van de Vrienden van De Leidse Hout, Agenda, Leidse Hout Evenement. En de lokale bladen zijn hiervoor ook heel nuttig.

Op 20 maart Boomfeestdag gevierd wordt / werd? Meer informatie in de lokale bladen. In Poelgeest, Oegstgeest, planten leerlingen van basisschool De Vogel dan fruitbomen voor de herinrichting van het Vroege Vogelspark.

Peter Floor, Van Beuningenlaan 24, de redactie had van een boek, dat door het Koninklijk Nederlands Geologisch Mijnbouwkundig Genootschap is uitgegeven ter ere van het 100 jarig bestaan? Daarin wordt een beeld geschetst van de ontwikkeling van die beroepen in onderwijs en onderzoek, van de industriële ontwikkeling (kolen, olie, gas, zand en grind, zout, enz.), van de overheidsbemoeienis met de bodem en de ondergrond, enz. Ook is aandacht besteed aan de rol die Nederlandse geologen en mijnbouwers hebben gespeeld bij het verkennen van de koloniën in de Oost en de West. Het boek is tijdens de jubileumconferentie op 16 maart 2012 aangeboden.

“Dutch Earth Sciences - development and impact” heeft 304 pagina's volkleurendruk op groot A4 formaat en is rijk geïllustreerd. Het kan bij Peter worden ingezien en is bij het genootschap te koop voor € 29.50 plus ongeveer € 5 verzendkosten.

De Ondernemersvereniging Boerhaavedistrict OVBD, waarover Mirjam Jochemsen, Fagelstraat 51, in het vorige nummer berichtte, een indrukwekkende lijst activiteiten voor de deelnemers heeft samengesteld? U kunt die vinden op de website van de buurt en meer informatie verkrijgen via www.ovbdleiden.nl en info@ovbdleiden.nl

Er op 2 juni, net als vorig jaar, weer een Buitenfair wordt georganiseerd bij het Theehuis in de Leidse Hout? Van 10 tot 17 uur kunt u daar allerlei leuke dingen kopen. Een deel van de opbrengst komt ten goede aan het Ronald McDonald Huis Leiden.

Hoe groen is mijn volkstuin

Ton Staphorst

Groen is een kleur die bij mij past. Vanuit mijn vroegste jeugd weet ik dat ik toen al een uitgesproken voorkeur had voor de kleur groen. Groene kleurpotloden waren altijd het kleinst, ik had alleen maar groene sokken en er kwam alleen maar groene groente op mijn bord. Het was zo opmerkelijk dat mijn bijnaam Piet Groen was. Ik was trots op die bijnaam, zo trots dat ik met een stalen gezicht bleef volhouden dat groen mijn lievelingskleur was, ook op het moment dat mijn smaak begon te veranderen. Maar goed, groen is een heel mooie kleur, houdt het midden tussen het koude blauw en het warme geel, een echte” polderkleur” dus.

Er zijn vele soorten groen als je naar buiten kijkt. Daar heeft Moeder Natuur voor gezorgd. Het frisse voorjaarsgroen van de lindeboom is heel anders dan het tegen bruin aanlopende groen in het najaar. En het groene gras in mijn tuin is toch echt anders dan het gras op de golfbaan in Warmond of het gras bij de burens. En wat te denken van het verschil tussen het groene blad van de paarse dovenetel en een groene cactus. Intrigerend, al die kleuren groen.

Tuin 98 op tuincomplex Het Zonneveld, aan de Nachtegaallaan, wordt sinds jaar en dag gehuurd door TB1 (schrijver dezes), sinds alweer een jaar of zeven in combinatie met TB2. TB is de afkorting voor tuinbaas. In gemeen overleg is het besluit gevallen om de 98 te maken tot een gemengde tuin, gemengd in alle opzichten. Naast het verrichten van noeste arbeid zijn er momenten van ontspanning. Naast groente en fruit moet er ook ruimte zijn voor bloemen. Hoewel groen de dominante kleur is, is het een kleurig geheel. Planten en bloemen willen de Tuinbazen hun verpletterende dankbaarheid tonen. En daarin gaan zij soms wel erg ver.

Er speelden zich laatst op de tuin hartverscheurende tafereelen af. Dankzij het feit dat ik “plants”, de plantentaal, heb gestudeerd kan ik daar verslag van doen. Om te beginnen, mijn kennis van het plants is deels genetisch bepaald. Zowel mijn vader als mijn moeder had groene vingers, wel verschillend groen. Pa zaliger wilde structuur (regelmaat), ma zaliger had meer een liberale manier van tuinieren. Een compromis (groen?) bestond eruit dat pa de voortuin bestierde en ma de achtertuin. Voor de rest is het leren van plants een kwestie van goed analyseren. Ik heb de taal aardig onder de knie. En, voor de oplettende lezertjes onder u, de klanktapper van professor Barrabas biedt hier echt geen uitkomst. De materie is daarvoor te complex.

Nu dan het verslag. Ergens in de zomer was ik getuige van een ordinaire scheldpartij op de tuin. De helianten (H) hadden ruzie met de aardbeien (A). De helianten hadden een behoorlijke expansiedrang, steeds meer grond wilden zij hebben. De aardbeien zouden grond moeten afstaan. Niet dus, vond A. Een bloemlezing van de conversatie

tussen de kibbelende partijen: Jullie gaan met je gore wortels uit ons bed! (A). Wij gaan net zolang verder tot de hele tuin van ons is, nanananana! (H). Nou, toevallig zijn wij familie van het zevenblad (quod non), en onze familie zal jullie pesten tot je niet meer bestaat! (A). En wij hebben lekker turbowortels, wij houden nooit meer op! (H). Jullie verleppen waar je bij staat (A). En wij zijn lekker naar de zon genoemd! (H). En de ergste opmerking: Achterlijke gladiolen zijn jullie beiden en hou nou maar op, want anders haal ik de familie Gastropoda (naaktslakken) erbij, die vreet iedereen op! (de altijd zo rustige lathyrus).

Alsof de ruzie tussen H en A met interventie van de lathyrus niet genoeg was! Weldra begonnen de goudsbloemen met de pastinaken te bakkeleien. Hier ging het om wie de meeste nakomelingen had en over het al dan niet gebruiken van voorbehoedsmiddelen. En de aardappelen hadden het aan de stok met hun nachtschadeneven (wie heeft de mooiste bloemen). Ik kan nog wel even doorgaan. Klein en groot, groente en fruit, bloemen en onkruid, alles lag met elkaar in de clinch. Kuise taal was uit den boze, er vielen keiharde woorden. Wat een gekrakeel! Natuurlijk: “schelden doet geen zeer, maar slaan veel meer!” is nog steeds een rake zegswijze, maar toch. Wij Tuinbazen zagen de een na de ander in zijn schulp kruipen en vreesden voor een mislukt seizoen. Tijd voor de rijdende rechter! Want die lost immers alles op.

Na heel wat soebatten liet mr. Frank Visser zich ompraten. TB2 had nog met hem in de collegebanken gezeten, vandaar. De rijdende rechter ging grondig te werk om tot zijn oordeel te komen. Eerst deed hij een waarneming ter plaatse (een zogeheten wtp-tje). En voorafgaande aan de hoorzitting was het een komen en gaan van deskundigen: biologen, geologen, geodeten, fysiologen, agrarische juristen, deskundigen van het College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen, en zelfs het Mediationgenootschap kwam opdagen. Het kon niet op. De aansluitende hoorzitting was complex en nam meerdere dagen in beslag. Wat kwam er allemaal aan de orde? Je kunt je beter afvragen wat niet aan de orde kwam. Mr. Visser zag lijkleek. Maar na rijp beraad kwam hij met zijn vonnis. Verrassend genoeg kregen TB1 en TB2 er danig van langs. Of wij dan echt geen snars verstand hadden van fytopathologie, en dan met name van de psychische kant ervan! Ja, daar lag het aan, volgens mr. Visser. Wij, TB1 en TB2 hebben te weinig invoelingsvermogen, en alle planten, zonder enige uitzondering, zijn daarvan de dupe geworden. Amme hoe-la! Het kanniewaarzijn!! Maar ja, als je een zaak voorlegt aan de rijdende rechter moet je je bij diens uitspraak neerleggen. Waarvan akte! Tja, met die bittere uitspraak moeten wij, TB1 en TB2, het doen.

En nu het gevolg van de uitspraak: ruzie met de planten, in plaats van ruzie tussen de planten! TB1 en TB2 gaan de strijd aan met de planten, want wij zijn voor gek gezet. De helianten waren de grootste boosdoeners, zij zijn begonnen en zij zijn de aanstichters van het kwaad geweest. Voor straf werd daarom het besluit genomen om de helianten enorm uit te dunnen en de aardbeien een mooie locatie te gunnen, met veel zon. Want laten we wel zijn: de vrucht van een aardbei is lekker en een heliant is alleen maar dominant geel.

En zo komt het dat tuin 98 er komend seizoen groener uitziet dan voorheen!

Yoga in het groen

Ton Staphorst

U weet vast nog wel dat de gemeente Leiden recent heeft besloten het Koetshuis in de Leidse Hout af te stoten als locatie vanuit welke natuur- en milieuactiviteiten plaatsvonden. Scholen moeten voor hun “groene” educatie naar een andere locatie, de exposities op zondagmiddag zijn door de sluiting van het Koetshuis komen te vervallen. Geen tentoonstellingen meer, geen demonstratie schapen scheren of honing slingeren meer. Hiervoor zijn gelukkig andere locaties beschikbaar, zoals de kinderboerderij in de Merenwijk.

Maar gelukkig heeft het Koetshuis sinds enkele weken een andere bestemming gekregen. De gemeente heeft besloten dat het Koetshuis geld moet opleveren, in plaats van geld kosten. Er is dus naarstig gezocht naar een huurder. Via een inschrijvingsprocedure hebben potentiële gegadigden kunnen intekenen voor het afsluiten van een huurovereenkomst. Via een overtuigend ondernemingsplan heeft de Praktijk voor yoga en meditatie, mindfulness en compassie, de gelegenheid gekregen om in het groen een wedergeboorte te ondergaan. De praktijk staat onder leiding van Jenneke van Doorn.

Op een dinsdagmorgen breng ik een bezoek aan het Koetshuis. Wat mij direct opvalt is de metamorfose die het heeft ondergaan, niet alleen binnen, maar ook buiten. Het Koetshuis oogt meer als een zelfstandige unit. De ruimte er omheen vormt een afgebakend geheel. Dat komt onder meer door de aanplant van nieuw groen en door de afrastering met snoeihout, goed om te dienen als onderkomen voor kleine zoogdieren en vogels.

Vooral binnen herken je het Koetshuis oude stijl niet meer terug. De toch altijd wat sombere en sjoefale uitstraling heeft plaatsgemaakt voor een zeer licht en schoon interieur. Beeldbepalende elementen zijn vernuftig weggewerkt, maar kunnen in een handomdraai weer in de oorspronkelijke staat worden hersteld. De vloer is geëgaliseerd en geschikt voor ongeveer 14 cursisten yoga. Jenneke is zeer trots op de prachtige verlichting en op de nisjes die zijn ontstaan door het wegwerken van deuren en vensters. Het geheel ziet er zeer smaakvol uit. Het ontwerp is grotendeels afkomstig van Jenneke zelf. Zij en haar broer hebben de geplande wijzigingen aangebracht, met ondersteuning van yogaleerlingen.

Iets over Jenneke van Doorn. Van huis uit is zij kunstenaar en creatief therapeut. Vanaf 1985 was Centrun 45 in Oegstgeest haar werkgever. Ongeveer 15 jaar geleden besloot zij een eigen praktijk op te richten voor creatieve

therapie. Na het volgen van een opleiding tot yogalerares gaf Jenneke ook yogalessen. Later kwam daar de aandachtstraining Mindfulness bij en sinds kort geeft zij ook Compassietraining, feitelijk een vervolg van en verdieping op de Mindfulness. Wie lessen krijgt van Jenneke is bezig met de training van lichaam en geest.

Voor de lessen en trainingen is stilte van belang. Stilte in jezelf en, zeker als je in groepsverband werkt, stilte in de groep. En uiteraard is stilte in de omgeving een bepalende factor. Waar kun je die stilte meer ervaren dan aan het randje van de Leidse Hout, midden in het groen? Jenneke leert om veranderingen te accepteren, veranderingen in jezelf en in je omgeving. Hoe kun je dat beter ervaren dan midden in de natuur waar alles steeds in beweging is? De ene dag ligt er bevroren sneeuw en moet je opletten om niet uit te glijden, de andere dag wordt je verwelkomd door het getjilp van vogels die in het warme zonnetje hun territorium afbakenen.

Jenneke is overigens niet de enige die praktijk houdt in het Koetshuis. Een deel is onderverhuurd aan Suman Nata-
rajan. Zij heeft een praktijk voor Ayurveda. Ayurveda is de gezondheidsleer die past bij yoga, gericht op het voorkomen van klachten, maar ook op behandeling en begeleiding bij trauma's en ziektes en stress/burn out.

Wilt u meer weten over de activiteiten in het Koetshuis: kijk dan naar een van de volgende websites:

www.koetshuisleidsehout.nl www.yogainleiden.nl
www.mindfulnessinleiden.nl www.natayurajan.nl

Vegetarische pompoensoep

Ton Staphorst

Klaar in 13 minuten!

Neem een pompoen, snijd deze in tweeën. Haal vervolgens de pitten eruit en was de binnen- en buitenkant.

Snijd de pompoen in stukken, schillen is niet nodig (als je een biopompoen hebt). Zet de stukken pompoen met wat water en een bouillonblokje op het vuur, laat het ongeveer 10 minuten zacht doorkoken.

Neem de staafmixer en pureer het geheel glad. Maak de substantie af met een pakje pittige smeerkaas of doe er wat andere kaas doorheen (mascarpone, gorgonzola), roer tot de kaas is gesmolten en klaar is Kees (of Jans of Berend of Jacqueline). Serveer de soep met belegde toast of soepstengels.

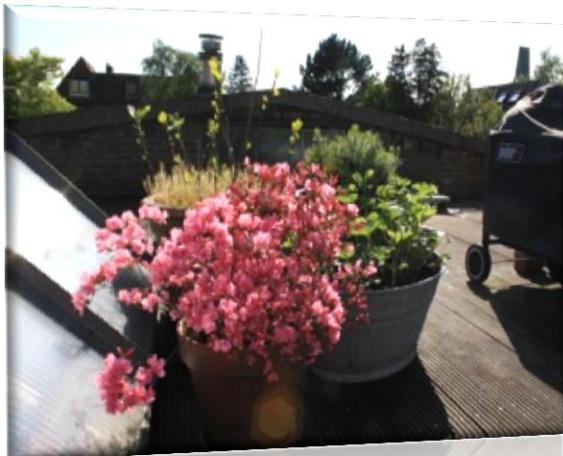
PS: het themanummer gaat over groen, dus het ligt voor de hand om een groene pompoen te nemen. Maar, om met Annie te spreken, een oranje pompoen mag ook!

Een mooi stukje Leiden

Monique en Michael de Vries, Hogerbeetsstraat 4A

Aangekleed met prachtige bomen en tuinen vol groen, ben je in de Raadsherenbuurt in Leiden. Groen en rust en toch dichtbij het centrum van de stad. Nu het voorjaar eraan komt gaat ieders aandacht weer uit naar al die tuinen.

Onze aandacht gaat dan uit naar ons dakterras, waar we al vroeg in het voorjaar, als het niet te hard waait, kunnen zitten. Om toch een beetje het "tuingevoel" te krijgen, hebben we een groot aantal bakken met planten gevuld. Dat varieert van een perenboom tot sering op stam, maar ook een heerlijke grote bos lavendel. Het geheel natuurlijk regelmatig voorzien van mest en water.

Alles staat nu vol in knop en met nog wat warme dagen zullen we de eerste blaadjes te zien krijgen. Wat verderop in de tijd kopen we nog wat eenjarig spul met veel bloemen voor een kleurig accent.

Onze vroegere overbuurvrouw Anja had het altijd over de hangende tuinen van Babylon. Zij vond het zo leuk!

Twee jaar geleden hebben we alle terracotta potten vervangen door kunststof bakken.

Elk jaar vroer er wel een bak kapot en naarmate de planten groter werden, waren ze bijna niet meer te verplaatsen. Dat laatste is wel belangrijk omdat we afgelopen jaar ook het laatste deel hebben voorzien van vlonders. Nu kunnen de planten nog meer verspreid over het dakterras staan.

Een setje tuinstoelen, tafels en parasols zijn ook aanwezig, dus wat ons betreft kan het tuinseizoen van start.

Elk seizoen ander 'groen'

Petra de Jong, Van Ledenberchstraat 14

De vorige bewoners van ons huis waren geen tuinliefhebbers. We troffen in 2000 een mini grasveldje aan en vooral veel hoge coniferen. Het hele jaar door hetzelfde groen, saaaai. Ik wilde juist in elk seizoen ander 'groen' en een eigentijdse tuin met veel siergrassen.

Ik ontwierp toen al een aantal jaren tuinen, een uit de hand gelopen hobby. Maar een tuin voor jezelf ontwerpen bleek lastiger dan ik dacht. Na eindeloos veel schetsen, koos ik voor een basisontwerp met een lange zichtlijn vanuit huis naar achteren waar op een verhoging een sierlijke Keulse pot staat. Toch kun je de tuin niet helemaal overzien, dat maakt het spannender. Wuivende siergrassen en een wat hogere heester ontnemen het zicht op verderop gelegen borders. Om de tuin meer breedte te geven - het is een langwerpige tuin van ongeveer 7 bij 23 meter - staan er dwarsheggen. Zo wordt de tuin in drieën gedeeld. Tegen het huis een groot terras met een zonnige border, in het

planten: hardroze phloxen tegen rode *Crocsmia* 'Lucifer' of wat paars van *Verbena bonariensis* erbij. Ik hou niet van nette borders: de planten en grassen staan lekker door elkaar heen en doen natuurlijk aan (want echt natuurlijk zijn die gekweekte variëteiten niet), of zoals dat in tuinjargon heet: prairiebeplanting.

In de herfst verkleurt het laatste rood langzaam naar bruin, zowel bij de schermen van de sedums als de pluimen van het siergras *Miscanthus*. Wat dan nog in het oog springt zijn de knalrode bessen van de oude *Cotoneaster*, een boom waarvan de takken inmiddels over de hele breedte van de tuin hangen. Het is elk jaar weer afwachten hoelang de bessen blijven zitten: als er één nacht vorst is geweest, vinden de merels ze pas lekker genoeg, maar dan zijn ze ook in een dag opgegeten.

Ik word, ook nu in de winter terwijl ik dit schrijf, vooral blij van m'n siergrassen die grenzen aan het terras, over de

midden een grindvak met meer schaduw, waterelementen en lage siergrassen, en achteraan een paar borders en nog twee terrasjes.

Alle tinten groen.

En wat betreft het groen? Ik heb er voor gezorgd dat in elk seizoen je oog ergens anders naartoe wordt getrokken. Groen is het vooral in het voorjaar. Dan is alles zo mooi fris, in zoveel tinten groen, dan heb je amper andere kleuren nodig. Het lichtgroen van de haagbeuk, wat grijzer blad van *hosta*'s, het donkerglimmend groen van *buxus*, de fijne middelgroene sprietjes van de verschillende soorten grassen enzovoort. Het gaat dan vooral om het blad.

In de zomer wordt het groen snel dof, dus dan mogen andere kleuren knallen, het is het seizoen van de vaste

breedte van de tuin. Het zonlicht dat door de wuivende aren van de *Calamagrostis acutiflora* 'Karl Foerster' schijnt, het lijkt wel goud.

Dus dat is in februari altijd weer slikken, als ik ze heb moeten afknippen. Maar goed, dan duurt het niet lang meer totdat het frisse voorjaarsgroen zich aandient....

Groen beleggen

Michael Kaal, Fagelstraat 42

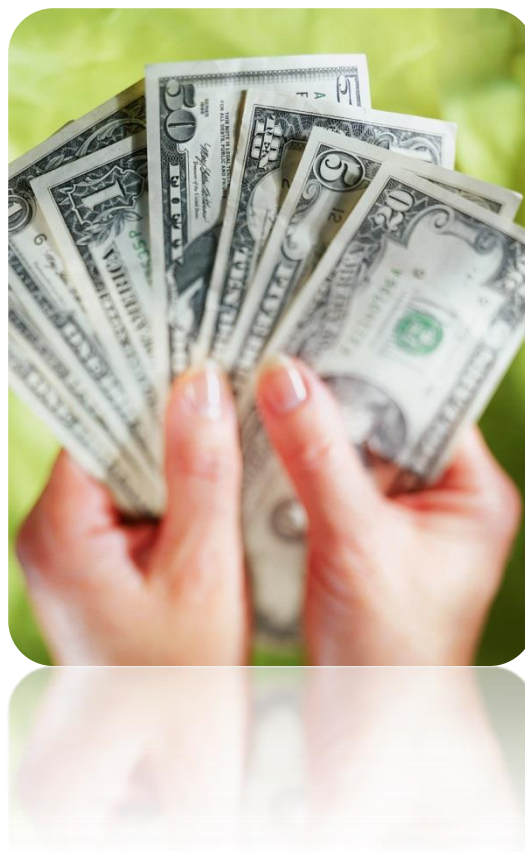
Als professioneel belegger voor zowel vermogende particulieren als institutionele beleggers heb ik de opkomst van 'groen beleggen' zelf meegemaakt. Was het in het verleden vooral 'leuk' een klein deel van de portefeuille een groen tintje te geven, heden ten dagen is 'groen beleggen' niet meer weg te denken uit de beleggingsfilosofie van institutionele beleggers. En ook steeds meer particuliere beleggers, en dan met name de grotere familievermogens, gaan meer en meer 'groen beleggen'. Maar wat is dit 'groen beleggen' nu eigenlijk en waarom neemt dit een steeds grotere plek in de beleggingsfilosofie van investeerders in? In de volgende paragrafen ga ik kort in op het fenomeen 'groen beleggen' en de enorme groei hiervan.

'Groen beleggen' is een investeringsstrategie die verder gaat dan alleen het realiseren van een (hopelijk positief) rendement. Beleggers die 'groen' beleggen, wegen, naast het al genoemde rendement, ook de gevolgen voor mens en milieu af bij het maken van een investeringsbeslissing.

'Groen beleggen' valt onder de meer generieke term 'duurzaam beleggen', wat in de jaren tachtig van de vorige eeuw is ontstaan. Op dat moment waren het voornamelijk maatschappelijk georiënteerde organisaties (bijvoorbeeld kerken en charitatieve instellingen) die op deze manier wilden beleggen, maar tegenwoordig is 'duurzaam' of 'groen' beleggen gemeengoed geworden bij zowel institutionele beleggers (denk aan pensioenfondsen, verzekeraars) als vermogensbeheerders voor particuliere beleggers.

De term 'groen beleggen', zoals hierboven omschreven, wordt in de (internationale) financiële wereld steeds minder gebruikt. In plaats daarvan worden Angelsaksische termen als 'Socially Responsible Investing' ("SRI") en 'Environmental, social and governance factors' ("ESG") gebruikt. Zoals wij in Nederland de term 'groen beleggen' begrijpen en gebruiken heeft dit meer te maken met de fiscale voordelen die de overheid toekent aan investeringen onder de noemer 'groen'. 'Groene' beleggingen onder overheidsvoorwaarden zijn bijvoorbeeld beleggingen in duurzame energieprojecten, duurzame gebouwen, biolo-

gische landbouwbedrijven en natuurontwikkelingsprojecten. Deze zogenaamde 'groenprojecten' hebben een groenverklaring van de overheid nodig en geven beleggers bepaalde vrijstellingen van vermogensrendementsheffing en aanvullingen op heffingskortingen. De Angelsaksische termen SRI en ESG hebben veel meer te maken met de afweging die beleggers maken over de gevolgen van hun investeringen en zijn niet zozeer bedoeld om fiscaal voordeel te behalen.

Nog even kort kijkend naar de groei van het 'groen' beleggen (internationaal onder SRI en ESG factoren, dus zonder direct fiscaal voordeel) is dit indrukwekkend te noemen. Institutionele beleggers die aan willen geven dat zij op een maatschappelijk verantwoorde wijze beleggen, kunnen zich aansluiten bij de PRI, een organisatie die in 2006 in het leven is geroepen door de UN en staat voor 'Principles for Responsible Investment'. Bedroeg in 2006 het bedrag dat onder SRI en ESG factoren belegd werd 'slechts' \$4 biljoen, is dit inmiddels gestegen tot \$32 biljoen (stand april 2012), een indrukwekkend aandeel van 15% van het wereldwijd belegbare vermogen.

Singelpark Leiden

Lilian Visscher

Al sinds ik vroeger voor mijn werk regelmatig Europese steden bezocht ben ik verzot op stadsparken. In de drukte van verkeer, winkelende mensen en rijen toeristen voor bezienswaardigheden is een stadspark een oase van rust. Juist hier kom je de bewoners van de stad tegen, die hun hond uitlaten, een rondje joggen of lekker in de zon liggen. En als je geluk hebt speelt er net een orkestje of pik je wat straattheater mee.

Toen ik afgelopen voorjaar hoorde van het initiatief van het Singelpark hoefde ik dan ook niet lang na te denken over de vraag of ik hier mijn steentje aan wilde bijdragen. Dit is het plan zoals het op de website van het Stadslab staat beschreven: 'De projectgroep Singelpark wil dat de Leidse singels het langste en mooiste stadspark van Nederland worden. De 6,1 kilometer lange vestingwal rond de singels is uniek: nergens in Nederland (of misschien wel West-Europa?) is zo'n grote vestingstad te vinden waarvan de vestingstructuur nog zo goed zichtbaar is. Verbeteren en verbinden zijn de twee pijlers waarop het plan rust: het huidige groen krijgt meer kwaliteit, nieuw groen wordt

Een paar weken later bezochten we met alle vrijwilligers de tentoonstelling van 6 internationale ontwerp bureaus in de tuin van het Museum voor Volkenkunde. Met de bijzondere ontwerpen nog op het netvlies voeren we daarna met een bootje langs de singels. Ik zag het al helemaal voor me: een openluchtzwembad, verwarmd door het koelwater van de EON-centrale, een ingenieuze brug die de twee oevers bij de Zijlpoort met elkaar verbindt, terrassen bij de tot cultureel centrum verbouwde Meelfabriek, prachtige bomen en planten en overal wandelaars en zonnebadende stadsgenoten.

Met meer dan 50 enthousiastelingen, in samenwerking met de gemeente Leiden, zetten we ons in om het Singelpark te realiseren. Meer weten? Stuur mij een mailtje:

leidse.vis@casema.nl en ik zorg dat je de Singelpark nieuwsbrief ontvangt.

Een nieuwe brug van Zijlpoort naar Ankerpark is één van de prioriteiten in de aanleg van het Singelpark. Foto weblog Singelpark Leiden.

toegevoegd, hekken en andere obstakels worden weggehaald en nieuwe bruggen gebouwd. Zo ontstaat de Singelpromenade, een zes kilometer lang doorgaand wandel/fiets/skatepad door het groen aan de binnenkant van de singels. Ook het doorbreken van de dam bij de EON-centrale staat op het programma, zodat het mogelijk wordt om een rondje singels te varen en te schaatsen'.

En zo was ik opeens lid van de werkgroep donateurwerking.

Ontgroenen

Aan het woord zijn Mira en Irene Staphorst, geïnterviewd door hun vader, onze redacteur Ton Staphorst, Johan de Wittstraat 52 en Lukas van de Berg, waarvan de ouders wonen aan de Van Slingelandtlaan 11, geïnterviewd door redacteur Annet van der Velden.

Waar studeer je en waar ben je ontgroend?

Mira: Ik heb psychologie gestudeerd in Leiden. Inmiddels heb ik een baan. Aan het Erasmus Medisch Centrum doe ik, in samenwerking met het ACM en VUmc, een promotie-onderzoek, genaamd: *Hearing the voices of children*. Het gaat over de belasting die kinderen ervaren bij medisch wetenschappelijk onderzoek.

In 2005 ben ik lid geworden van Minerva. Sinds 2010 ben ik reünist bij de vereniging.

Irene: Ik studeer aan de Hogeschool In Holland te Haarlem, daar volg ik de studie Media Entertainment Management. Nu loop ik stage bij het Kinderboekenmuseum in Den Haag.

Ik ben lid van Minerva.

Lukas: Ik zat op het Stedelijk Gymnasium in Leiden en studeer Civiele Techniek in Delft.

Wat is de leukste ervaring bij de ontgroening?

Mira en Irene: Wij hebben in korte tijd heel veel leuke nieuwe mensen leren kennen. Je moet eerst door een zure appel heen, maar dan heb je ook wat. De jaarclub is een hechte club, we zijn er voor elkaar. In de loop der tijd nemen sommige contacten af, maar de meeste contacten zijn heel hecht. In de groentijd hebben wij heel leuke dingen gedaan, maar helaas hebben wij daarover een zwijgplicht. Wij willen wel kwijt dat modder en pindakaas belangrijke ingrediënten zijn ☺ En je achternaam staat vaak borg voor ludieke opdrachten.

Lukas: Het leukste vond ik de grappige dingen die ik moest doen. De combinatie van humor, verneuken en gezelligheid. En dat je mensen leert kennen die in het zelfde schuitje zitten.

Wat is de minst leuke ervaring bij de ontgroening?

Mira en Irene: Je wordt twee weken lang geleefd. Je weet niet wat je die dag gaat doen, hoe laat het is, hoe laat je gaat eten etc. Je bent twee weken lang niet bereikbaar.

Lukas: Het was heel vermoeiend en lang en ik werd tijdens de ontgroening geleefd.

Hoe lang duurde de groentijd?

Mira en Irene: Twee weken.

Lukas : In Delft duurt de ontgroening 2 weken. Daarna ga je een club vormen en een huis zoeken.

Hoe vind je het om anderen te ontgroenen?

Mira en Irene: Wij zijn actief geweest in de El Cid weken, maar dat is geen ontgroening.

Wat is ontgroenen eigenlijk?

Mira en Irene: Je gaat over van het beschermde leven als middelbare schoolleerling naar het vrije studentenleven. Je gaat door een periode van beproevingen heen, je wordt geleefd en je bent helemaal aan de ontgroeningscommissie overgeleverd. De enige zekerheid die je hebt, is dat aan de basis (slapen, eten) niet wordt getornd. En drank is absoluut verboden.

Lukas: Ontgroenen is alles wat je ervan denkt en niks wat je ervan denkt.

Waarom ben je lid van een studentenvereniging geworden?

Mira en Irene: Je weet dat je in korte tijd veel leuke nieuwe mensen leert kennen, sommigen voor het leven. Je kunt bestuurservaring opdoen en je haalt veel meer uit je studententijd dan zonder lidmaatschap. Sommige tradities zijn leuk en een heel duidelijke pré is dat sommige studentenverenigingen eigen studentenhuizen hebben, zodat je makkelijk aan een kamer komt in een mooi pand in de binnenstad.

Lukas: Het Delftsch Studenten Corps, DSC, leek mij de leukste vereniging. Ik was heel benieuwd, ik had er veel verhalen over gehoord.

Weet je nog anekdotes?

Mira: Laatst was mijn vader nog in de Tent (sociëteitsgebouw van Minerva). Hij bleek een doodzonde te hebben begaan door te plassen in het Delfts blauwe urinoir van het bestuur. Haha, ze moesten daar eens weten dat onze vader Minerva bij de gratie Gods gedooft en alles in het werk probeert te stellen om de mores met voeten te treden. We hebben hem met moeite kunnen weerhouden om de Uil achterover te drukken!

Lukas: In het studentenhuus waar ik sliep tijdens de ontgroening moest ik een keer onder het pannenkoek in de keuken liggen en een verhaal vertellen over het leven van Mohammed Ali. Ik mocht daar pas weg als het verhaal klaar was. Iedereen inclusief ik moest erg lachen.

Een (bijna) gratis warme douche

Kees Olsthoorn en José Niekus

Zo'n 13 jaar geleden besloten Kees Olsthoorn en José Niekus uit de Fagelstraat 13 iets aan het energiegebruik van hun gezin te doen. Met twee opgroeiende zoons liepen de gas/water/licht kosten heel hard op, het was tijd voor maatregelen!

Na vele brochures en informatiefolders te hebben doorgenomen, en professioneel advies te hebben ingewonnen, besloten José en Kees tot het plaatsen van een zonneboiler op het platte dak van hun huis.

Even werd er nog gedacht aan zonnepanelen die elektriciteit opwekken, maar het rendement van dit soort panelen bleek erg laag, waardoor de terugverdienperiode van de investering veel langer zou duren dan van een zonneboiler. De uitstekende subsidie op een dergelijke installatie, in combinatie met een nieuwe ketel, maakte dat de investering binnen tien jaar terugverdiend kon worden.

Dus werd er gekozen voor de zonneboiler.

Sinds deze nieuwe warmtevoorziening is geïnstalleerd hebben Kees en José geen omkijken meer gehad naar het systeem. Wel keek/kijkt Kees, zeker in het begin, dagelijks met een grijns op zijn gezicht naar de temperatuurmeter van het circulerende warme water. Zelfs in de winterperiode met weinig zonlicht verwarmt de zonnecollector het water dat door de buizen loopt nog tot zo'n 35 graden Celsius. In het voorjaar stijgt die temperatuur al snel naar 50 graden, en vanaf begin april tot eind september is het water zelfs 85 graden. Het verwarmde water wordt opgeslagen in een boiler met een inhoud van 100 liter. Het water dat uit de warme kranen in Huize Olsthoorn/ Niekus stroomt heeft een temperatuur van ongeveer 65 graden.

Kees en José overwogen nu nog om samen met een aantal burens elektrische zonnepanelen aan te schaffen, want door collectief in te kopen kunnen er aanzienlijke kortingen worden verkregen. Onlangs is Kees met pensioen gegaan. Hij legt uit: 'een dergelijke investering kost gauw vele duizenden euro's en daarom wacht ik er nog even mee. Ik wil kijken wat er overblijft aan het eind van mijn eerste pensioenjaar'.

Ook in de Raadsherenbuurt zal men dus op de daken meer en meer 'groene' initiatieven zien ontstaan, mits de dekingsgraden van pensioenfondsen dat toestaan

Modderworstelen

Jeroen Hiemstra

Na het laatste Werfpopfestival in juli 2012 was het gras van het grote grasveld in de Leidse Hout, zoals ieder jaar, in zeer slechte staat. Een enkel grassprietje stak nog boven de grond uit en de geulen, veroorzaakt door zware vrachtwagens die nodig waren voor de techniek bij het concert, vulden zich snel met regenwater. Het veld was een modderpoel en alleen goed voor een misschien wel nieuwe Leidse sport: modderworstelen!

In augustus viel een brief van de Gemeente Leiden in de brievenbus van buurtbewoners: er kwam een structurele aanpak voor het grasveld, nieuwe drainage, nieuwe aarde, een compleet nieuw ingezaaide grasmat en dan kon het veld er weer voor jaren tegenaan. Citaat uit deze brief: 'Daarom is het nodig een grasmat aan te leggen die voor langere tijd goed blijft'.

Het Leidsch Dagblad vermeldde de plannen van de afdeling Beheer en Plantoetsing ook. En er viel te lezen dat een prijskaartje aan hing van circa 50.000 euro.

Dat het grote veld maandenlang was afgesloten, was onhandig, maar de vooruitzichten op een mooi strak en vooral droog grasveld zonder kuilen of plassen maakte het lange wachten meer dan waard...

Voorjaar 2013: al wandelend door het park viel mij op hoeveel plassen en kuilen er nog op het nieuw ingezaaide veld liggen. Er steken een aantal buizen uit de onderlaag die uitmonden in het slootje, maar het effect daarvan lijkt tot nu toe nihil. Een telefoontje naar de heer M. Bekkers, zijn naam stond onder de brief van augustus 2012, met de vraag of de Gemeente Leiden een duidelijke afspraak heeft gemaakt met de aannemer over de werkzaamheden (en de evaluatie na oplevering) op het grasveld bleef tot nu toe onbeantwoord.

Tijdens de laatste redactievergadering van de Raadsheer werd dit (naar mijn mening pruts-)werk van de Gemeente Leiden door verschillende andere redacteuren aangehaald als iets wat ook hen was opgevallen.

Trek in ieder geval hoge waterdichte schoenen of laarzen aan als u van plan bent om over het grasveld te gaan lopen, en houd volgend jaar uw WOZ-aanslag in de gaten... want uit welk potje moeten de extra werkzaamheden worden betaald om dit veld echt strak en droog te krijgen?

Eigen groene vingers

Jeroen Hiemstra:

Tuinieren is voor mij een rustgevende activiteit, waar ik de laatste tijd te weinig aan toekom.

Vooral snoeien en grasmaaien (jawel, zelfs in onze postzegelformaat-tuintjes) geeft mij na de gedane arbeid veel eer van het werk.

Voor de echte tuinwerkzaamheden kunnen wij nog altijd een beroep doen op 'Opa Jan' uit Twente (de vader van Erna), die in zijn eigen tuin en boomgaard de meest fantastische bloemen en planten heeft staan, en die precies weet welke planten in onze tuin wel of geen aandacht nodig hebben.

Janny van Nieuwkoop:

Hoewel niet alle groentes groen zijn, ben ik in iedere supermarkt terug te vinden bij die afdeling. Erfelijk belast waarschijnlijk: mijn grootvader had een groentezaak in Rijnsburg. Als het thema ooit "Rood" wordt, zal ik uitweiden over tomaten en bietjes. Maar "Groen" betekent voor mij vooral tuin. Jarenlang heb ik die proberen te verdedigen tegen de wensen van mijn partner Marjan, die graag meer organisatie erin wil en veel zelfstandig groeiende elementen ("onkruid") eruit. Door artrose in mijn duimen kan ik niet meer altijd doen wat ik wil, dus we komen vanzelf tot een beginnend compromis. En dat voelt ook goed. Onze tuin doet het nu vooral zelf.

Voor deze Paaskrant lijkt het me leuk om een foto te laten zien van een traditie bij ons thuis: het Paasboeket. Dat maak ik met voorjaarstakken, witte tulpen en gele narcissen. Elk jaar een genot. Ik wens alle buurtgenoten een kleurrijk Paasfeest!

Ton Staphorst:

Tuinieren doe ik op gevoel. Er zijn voor mij wel een paar basisregels, zoals: groen nooit in de volle zon zetten, bont kan wel zon verdragen en: hoe dunner het blad van een plant, hoe meer je op vocht moet letten. Op basis van die simpele kennis ben ik gaan tuinieren. En, je wordt door schade en schande wijs. Ik ben nooit bang geweest om een plant naar de verdommenis te helpen. Dat gebeurt ook niet zo gauw. Mijn motto: snoeien doet bloeien. Ik snoei graag en in verreweg de meeste gevallen pakt dat goed uit. Als je niet weet hoe je het aanpakt: neem dan een deel van een plant om te snoeien. Pakt het goed uit, ga dan vooral zo verder. Gaat het niet zoals gewenst, doe dan een nieuwe poging.

Annet van der Velden:

Ai, groene vingers heb ik niet. Ik hou heel veel van bloemen en van de tuin. Ik ben dol op bollen in het voorjaar, maar ik draag daar zelf niet veel aan bij. Afgelopen voorjaar begon ik vol goede moed aan het voorkweken van eenjarigen in een kasje in de keuken. Ik kocht zaadjes van een van mijn favoriete eenjarigen, de oost Indische kers. Mijn burens hebben ieder jaar een prachtig bloeiend exemplaar in hun voortuin, bijna de hele dag in de schaduw. Dat wil ik ook, dacht ik. Al na een week kwamen de eerste groene stengeltjes uit de grond. Na een week of 4 waren het echt plantjes en ik besloot om ze te verplaatsen naar de tuin. Het verval begon direct en de plantjes waren binnen 2 weken dood. Volgens mijn buurvrouw met de prachtig bloeiende oost Indische kers in de tuin, is het heel makkelijk. Volgend jaar weer proberen dan maar. En volgend jaar is nu. Het kasje heb ik alweer geïnstalleerd in de keuken, ik ben er klaar voor.

Ook heel mooi vind ik de stokrozen die zo prachtig bloeien in de Van Oldenbarneveltstraat. De zaadjes daarvan heb ik stiekem gepakt toen ze op de grond lagen. In mijn kasje in de keuken zijn die zelfs niet ontkiemd. Dit jaar zal ik het weer proberen...

Lilian Visscher:

Vroeger moest ik vaak mijn ouders helpen in de tuin. Daar had ik een grote hekel aan, behalve aan grasmaaien. Ik maaide het liefst in banen, zodat ons grasveld er uitzag als van die grote gazons in parken of bij kastelen. In onze huidige tuin doe ik mijn best, maar kom ik niet verder dan drie mini-baantjes. Verder is tuinieren niet mijn hobby. Ik ben altijd weer blij als het hoognodige onkruid is gewied en de planten zijn gesnoeid. En dat ik lekker in een luie stoel van de tuin kan genieten...

Garage E. Brouwer

van Oldenbarneveltstraat 37 2334 AE LEIDEN

071-3626768 06-53563104 garagebrouwer@kpnmail.nl

Fiat, Lancia, Alfa Romeo en Abarth specialist

U kunt bij ons terecht voor:

- **APK**
- **Onderhoudsbeurten**
- **Olie verversen**
- **Accu's**
- **Banden**
- **Schokdempers**
- **Uitlaten**
- **Remmen**
- **Ruitreparatie**
- **Airco controle/ reparatie**

En natuurlijk ook voor advies.

Het adres voor APK, Onderhoud en reparatie van uw auto

Iedere dag geopend vanaf 9.00 uur
het hele jaar!

Ook geschikt voor
feesten, recepties,
verjaardagen, jubilea
enz.

Houtlaan 100 2334 CL Leiden
071-5153476

ARCO BOUW

Verbouwing Aanbouw Dakkapel Badkamers

015 8795139

info@arcobouw.nl **www.arcobouw.nl**

DE RAADSHEER«

Een uitgave van de **Vereniging Raadsherenbuurt, Leiden**

Kopij: inleveren, bij voorkeur per e-mail (zie *redactie-adres*)

- o Tekst in Word bijlage (dus niet als mail-tekst), zonder opmaak.
- o Foto's en andere illustraties graag als aparte bijlage in de mail.

Illustratie voorplaat: Miriam Beker,
Warmonderweg 7, tel. 06-28340199

Bezorging: Bastiaan Tan, Daniël Tan en Timo van Luyn

Oplage: 325 exemplaren

Redactie

- redactieraadsheer@hotmail.nl
- Jeroen Hiemstra Fotografie (tenzij anders vermeld)
Fagelstraat 15, tel. 512 1213
 - Janny van Nieuwkoop Eindredactie
V. Oldenbarneveltstr 28, tel. 517 2176
 - Ton Staphorst Johan de Wittstraat 52, tel. 517 0264
 - Annet van der Velden Van Slingelandtlaan 9, tel. 515 0205
 - Lilian Visscher Warmonderweg 27, tel. 565 1551
 - Nico Koek Buurtcolumnist
V. Oldenbarneveltstr 31, tel. 517 2818
 - Li Pot Kinderpagina
Johan de Wittstraat 17, tel. 515 4371
 - Manou Visscher Kinderpagina
Warmonderweg 27, tel. 565 1551
 - Yvonne van Eijndhoven Opmaak

Bestuur

- ❖ Dorien Gruppelaar Voorzitter
Fagelstraat 49, tel. 06-49945016
- ❖ Alexander Tilli Penningmeester
Johan de Wittstraat 47, tel. 517 0184
- ❖ Erwin Duurland Secretaris
Johan de Witstraat 45, tel. 301 4502
eduurland@gmail.com
- ❖ Minke Holleman Webmaster
Fagelstraat 38, tel. 517 2930
webmasterraadsherenbuurt@live.nl
- ❖ Wouter van den Berg Van Slingelandtlaan 11, tel. 301 2664

Website www.raadsherenbuurt.nl

Minibuurtgids

- ❑ Familieberichten:
a.u.b. doorgeven aan
Alexander Tilli, penningmeester van de
buurtvereniging, en ook graag aan de
redactie van »De Raadsheer«
- ❑ Diefstal, inbraak, ouderenhulp, informatie
over onderhoud en huis verbouwen,
uitwisseling van gereedschap:
Rob Grootenhuis,
Fagelstraat 14, tel. 515 4769
- ❑ Gevonden voorwerpen:
Rita de Coursey,
Fagelstraat 39, tel. 515 5886
- ❑ Mededelingkastje, V Old./J.d.W.str.
Yvonne Slijkhuis,
Joh. de Wittstraat 20, tel. 517 5855
- ❑ Buurtarchief lokaal:
Jeroen Hiemstra
Fagelstraat 15, tel. 512 1213
- ❑ Buurtarchief regionaal:
Regionaal Archief Leiden
Boisotkade 2a, tel. 516 5355
- ❑ Vereniging Binnenterrein OWHJ
Raadsherenbuurt:
Ad Littel, secretaris
Van Oldenbarneveltstraat 35,
tel. 515 3475
- ❑ Vereniging Vrienden van de Leidse Hout:
Freek van Beetz, secretaris
Pr. Beatrixlaan 43, Oegstgeest
tel. 517 12 82
- ❑ Stichting Leidse Hout Monumentwaardig:
Jan Reedijk, secretaris
Antonie Duycklaan 4, tel. 5176596
- ❑ Werkgroep Leidse Hout Theater:
Dorothee Albers, contactpersoon
Joh. De Wittstraat 45, tel. 301 4502
- ❑ Werkgroep Nieuwoord:
Maarten Mentzel,
Joh. de Wittstraat 38, tel. 517 2570
- ❑ Buurtenkoor »De Raadsvogels«
Rianne Boonstra,
Rustenborchdreef 44, Oegstgeest
tel. 515 7135
- ❑ Leeskring »De Raadsheer«
Rita de Coursey,
Fagelstraat 39, tel. 515 5886
- ❑ Vereniging onderhoud garageplein
Fagelstraat
Fokke Dijkema, voorzitter
Fagelstraat 23, tel. 515 3994
- ❑ Oud Papier Actie
Rob Grootenhuis,
Fagelstraat 14, tel. 515 4769

Dit boekje is gedrukt door Reprocentrum,
één van de werkprojecten van Movens.
Wij zijn onderdeel van Rivierduinen,
Centrum voor Langdurige Zorg.

Naast het grafisch ontwerpen,
DTP-en en tekstverwerking
bieden wij ook de verwerking
en bezorging van onze opdrachten.

Wij zijn goed geoutilleerd met kwalitatief
goede printers van A4 tot A0.

Zowel de opdrachten als de opdrachtgevers
zijn divers en kunnen variëren van het
vormgeven van een scriptie,
tot het verwerken van mappen voor
trainingen of lesmateriaal.

Movens staat voor
'hij die in beweging is'
en dat slaat de spijker op zijn kop.
Naast het Reprocentrum heeft
Movens meer arbeidsprojecten.
Hier kunnen mensen met een
GGZ heden of verleden een
zinnvolle dagbesteding
en/of arbeidstraining opdoen.
Alles staat in het kader van reïntegratie.

Verschillende van deze projecten,
zoals de horeca, fietsenmakerij,
Landschaps Onderhouds Projecten
en kwekerij de Groene Cirkel
hebben een officiële erkenning
als leer-werk bedrijf.

Bovendien hebben wij (re)creatieve
mogelijkheden; fotografie, computerlessen,
textiele vaardigheden, creatief, muziek
en sport. Teveel om op te noemen.

Bent u nieuwsgierig, schroom niet
om eens te komen kijken
of anderen hierop attent te maken.
Het DAC aan de Flevoweg 5 in Leiden
heeft tevens een sociale functie
waar de koffie/thee altijd klaar staat
en iedereen welkom is.

Laura van Schie
Teammanager Movens

Prints Drukwerk Afwerking Verzending

**Reprocentrum
Movens** | www.movens-leiden.nl/repro
tel. 071 52 41 948

movens

KIES-PRECIES

TANDARTSPRAKTIJK

Wist u dat een slecht gebit hart- en vaatziekten kan veroorzaken?
Van uw gebit is er maar één exemplaar en daarom is het verstandig om er goed voor te zorgen.

Kies-Precies kan u daarbij helpen.
U hoeft niet lang te wachten op een afspraak en service naar onze patienten staat voorop. Het geruststellen bij angst voor de behandeling is hier een onderdeel van. Ook kunt u bij **Kies-Precies** terecht voor al uw vragen.

Heeft u vragen bel dan gerust voor meer informatie.

■ **H.L. Betcke, Tandarts**

Rijnsburgerweg 147
2334 BN Leiden

T 071 519 06 24

E info@kies-precies.nl

W www.kies-precies.nl

